

Kliimaministerium
merilyn.mols@kliimaministerium.ee
marina.bantsenko@kliimaministerium.ee

Teie 21.02.2024

Meie 20.03.2024 nr 4/50

Arvamuse avaldamine Euroopa 2040. aasta kliimaeesmärgi ja tööstusliku süsinikumajanduse strateegia kohta

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Kliimaministeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Komisjoni teatise „2040. aasta kliimaeesmärk ja tee kliimaneutraalsuse saavutamiseni 2050. aastaks, ehitades üles kestliku, õiglase ja jõuka ühiskonna“ ja Euroopa Komisjoni teatise „Edasipüüdliku ELi tööstusliku süsinikumajanduse suunas“ kohta. Järgnevalt esitame oma seisukohad nimetatud teatiste kohta.

1. Euroopa Liit on võtnud eesmärgi muutuda aastaks 2050 kliimaneutraalseks. Sellise lõppeesmärgi saavutamiseks on mõistlik kehtestada vahe-eesmärk 2040. aasta osas.
2. Euroopa Komisjon annab teatises soovitusena vähendada Euroopa Liidus aastaks 2040 kasvuhooonegaaside netoheidet 90 protsenti võrreldes 1990. aasta tasemega. Mõistame, et sellise eesmärgi välja pakkumisel on komisjon lähtunud Euroopa teadusnõukogu teaduslikest nõuannetest ja mõjuanalüüsist. Samas peame väga oluliseks, et vahe-eesmärgi seadmisel ei võetaks arvesse üksnes seda, milline on teadlaste poolt välja pakutud number 2040. aasta osas, et saavutada 2050. aasta lõppeesmärk, vaid 2040. aasta eesmärk peab olema ka realistlik ning võtma arvesse seda, milliste meetmete abil on võimalik vahe-eesmärki saavutada, milline on nende meetmete mõju ühiskonnale, sealhulgas ettevõtetele ja inimestele ning kes ja millises ulatuses kannab või on võimeline kandma eesmärgi täitmisega seonduvaid kulusid. Seega tuleb eesmärgi seadmisel arvesse võtta näiteks tehnoloogia arengut ja ülemaailmset konkurentsiolekorda.
3. Peame väga oluliseks, et kliimaeesmärgi saavutamise kõrval tuleb tagada ka Euroopa ettevõtete, sealhulgas tööstusettevõtete konkurentsivõime. Üleminek vähese CO₂-heitega majandusele nõuab väga suuri investeeringuid. Selliste investeeringute tegemise eeldus on, et Euroopa Liidus luuakse ettevõtluskeskkond, mis soodustab kasvu ja stabiilsust ning pakub seeläbi ettevõtetele investeerimiskindlust. Praegu vähendab ettevõtete investeerimiskindlust ja rahvusvahelist konkurentsivõimet järjest kiirenevas tempos lisanduv ELi regulatsioonide hulk, millega kaasneb põhjendamatult suur



koormus ja kulude kasv. Seetõttu tuleb 2040. aasta kliimaeesmärgi poole liikumisel vältida ülereguleerimist.

4. Nõustume, et vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku puhul on väga oluline roll süsiniku kogumisel, säilitamisel ja kasutamisel. Seetõttu näeme vajadust, et Euroopa Liit pakuks tehnoloogia ja taristu arendamiseks rahalist toetust ning aitaks EL-s välja töötada ühtlustatud õigusraamistikku ja standardeid. Samas on kogu selle valdkonna arendamise puhul oluline, et välditakse ülereguleerimist. Lisaks loodame, et CO₂-heite tööstuslik haldamine leiaks suuremat tähelepanu ka Eestis ning oleks arutlustes ja analüüsid üs võimalus, kuidas vähendada CO₂-heidet eelkõige nendes valdkondades, kus on heitkoguseid raske vähendada. See mõte võiks kajastuda senisest suuremas mahus ka kliimaseaduse väljatöötamise protsessis.
5. Kaubanduskoda peab jätkuvalt oluliseks, et Euroopa Liit keskenduks EL-i siseste eesmärkide ja regulatsioonide kehtestamise kõrval ka sellele, et samad või vähemalt sarnased kliimaeesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikud meetmed võetakse kasutusele kogu maailmas. Vastasel korral võivad Euroopa ettevõtted sattuda ebasoodsasse konkurentsiolekorda. Kui regulatsioonid ei ole sarnased üle maailma, siis võib see kaasa tuua ka süsinikulekke ohu. Selle tulemusena võib Euroopas väheneda CO₂-heide, kuid samas impordime kaupu või teenuseid, millega kaasneb jätkuvalt suur CO₂-heide. Lisaks juhime tähelepanu, et Euroopa Liidu heide moodustab vaid 7 protsenti maailma koguheitest ning ELi osakaal väheneb lähiajal veelgi. Kui muu maailm ei liigu samal kursil, siis ei pruugi ELi pingutusest olulist kasu olla, et vältida CO₂-heitega kaasnevaid negatiivseid mõjusid.

Loodame, et peate võimalikuks võtta Kaubanduskoja seisukohti arvesse Vabariigi Valitsuse seisukohtade kujundamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Marko Udras

marko.udras@koda.ee 6040070